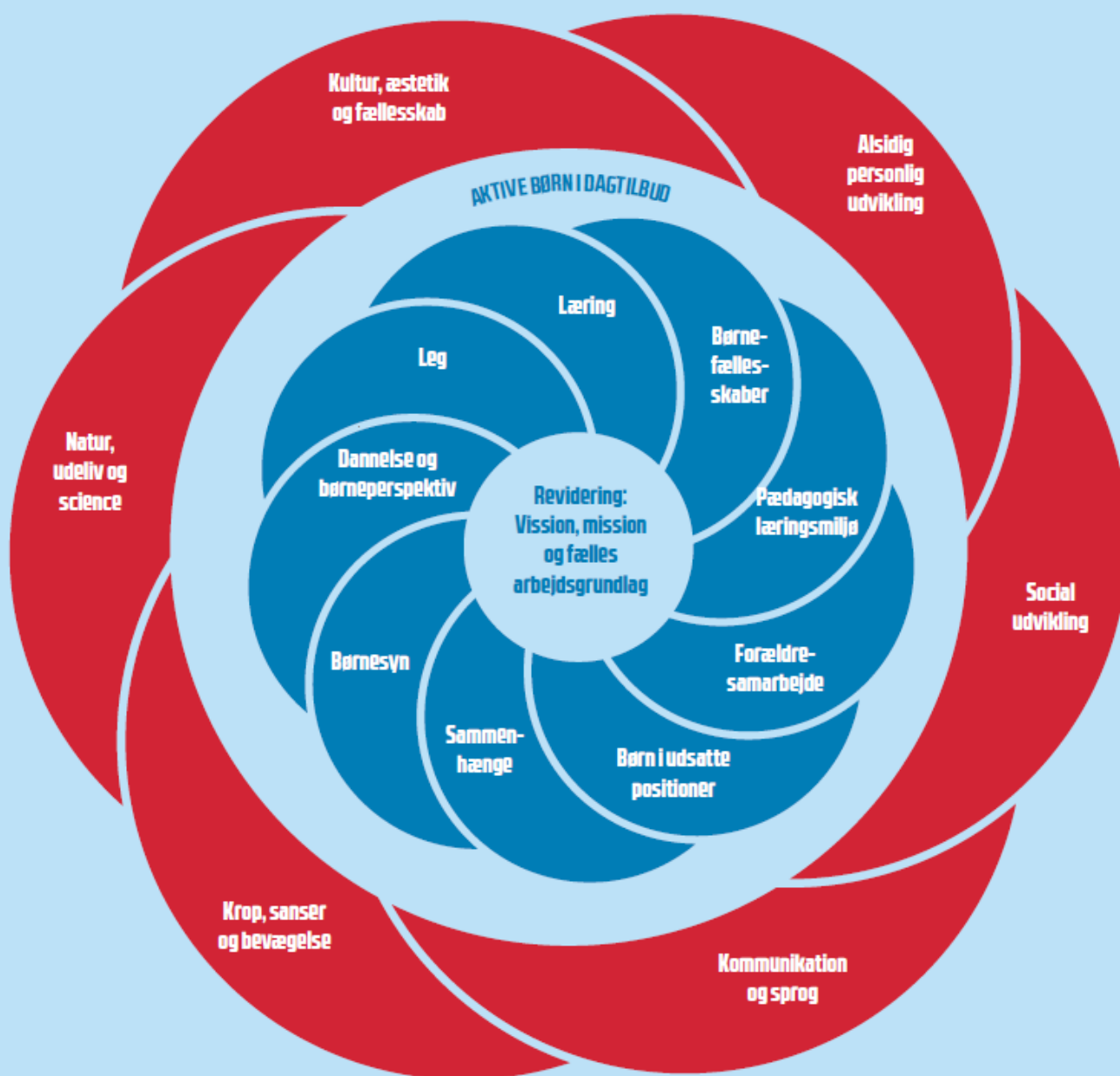

Pædagogisk læreplan for Østerdalen Hesselager Børnehus 2024-2026

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles arbejdsgrundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den revideres, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil hen over dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet med, afspejles i skabelonen.

Østerdalen

Østerdalens 7 børnehuse - Hvem er vi:

Østerdalens 7 børnehuse ligger i 6 lokalområder Gudbjerg, Gudme, Hesselager, Oure, Skårup og Thurø, hvor vi har et tæt og udviklende samarbejde med dagplejen, distriktsskolerne og lokalsamfundet generelt. Der er ikke to børnehuse i Østerdalen, der er ens. Vi tager dog alle udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og den pædagogiske læreplan med fokus på alle børns trivsel og læring ude som inde.

Østerdalen vægter at det gode børneliv leves gennem forpligtende fællesskaber og oplevelser i børnehøjde med særligt fokus på glæde, æstetik, sundhed, omsorg og kvalitet i dagligdagen. Østerdalen har fokus på trivsel for alle og vi tager udgangspunkt i såvel barnets samt børnegruppens perspektiv og nærmeste udviklingszone, og arbejder bevidst på at organiserer og justerer den pædagogiske praksis og læringsmiljø ude som inde. Alle børn skal opleve, at barndommen har værdi i sig selv og at de er en del af forskellige børnefællesskaber i forskellige læringsmiljøer med nærværende legende voksne. Vi forholder os reflekterende til egen og kollegaers pædagogiske praksis.

Østerdalen vægter en åben, ligeværdig og involverende dialog i samarbejdet omkring børnene, hvor vækstmodellen ofte anvendes. Vi arbejder styrkebaseret og hjælper hinanden med at kvalificerer hinandens læringsmiljøer, såvel i det enkelte børnehus samt på tværs af børnehuse. Vi arbejder med at holde os fagligt opdateret og dygtiggøre os. På tværs af Østerdalens Børnehuse er der aktuelle professionelle læringsfællesskaber (PLF) med henblik på faglig udvikling, videnudveksling og hjælp til hinanden.

Fælles for alle børnehuse er:

Modtagelse og tak for i dag.

- Børnene bliver taget imod af en voksne, og den voksne tager ansvar for at hjælpe barnet i gang.
- Når vi går hjem, skal der siges farvel.
- Vi bruger ikke ude sko inde – da børnene leger på gulvet.
- Børn og medarbejdere vasker hænder når vi møder ind, dette for at mindske smitte.
- Mulighed for morgenmad mellem 6.30 og 7.00
- Vi åbner/lukker på så mange stuer som normeringen tillader.

Dagens gang

- Forældre skriver ca. tider i Aula, i forhold til hvornår barnet kommer og går. Det giver os mulighed for at bruge vores personale ressourcer bevidst og tilrettelægge den bedst mulige dag for alle børn.
- Hverdagens rutiner og børnenes selvhjulpethed har et særligt fokus.
- Struktur og forudsigelighed prioriteres. Børnene er i nogle tidsrum på dagen i mindre lege- eller læringsgrupper.

- Børnene spiser i mindre grupper med en nærværende voksen.
- Siesta, hvor børnene hviler sig. Der lyttes til forskellig slags musik eller historier.
- Udelivet og bevægelse har en stor plads – alle børnehuse er en del af grønne spirer og Aktive børn. Udelivet og bevægelse har således et særligt fokus.
- Vi har det legetøj fremme, som giver mening i forhold til børnenes lege og i forhold til det aktuelle læringsmiljø.
- Vi holder Cittaslow fredag med fokus på fællesskab og f. eks sang, bevægelse og bål.

Forældresamarbejde:

- Forældresamarbejde starter med en opstartssamtale i huset eller et hjemmebesøg, som nogle af børnehuse tilbyder, inden vuggestue - eller børnehavebarnet starter. Der er overlevering fra vuggestue til børnehave og videre til skolen, hvis der er brug for det.
- Vi vægter samarbejdet med forældre højt. Det vægtes at forældre kommer til ledelsen, hvis der er for en særlig dialog om barnet eller en hændelse.
- Der er feriesamling i uge 29 og 30, og mellem jul og nytår. Det går på skift mellem de 3 største børnehuse.

Hesselager Børnehus

Vores børnehus er en mindre institution med 0-6-årige, som ligger i et lokalsamfund, hvor lokalmiljøet har en stor betydning i hverdagen. I børnehuset arbejdes ud fra, en anerkendende og inkluderende tilgang og vi har et stort fokus på, at både børn, forældre og ansatte oplever glæde, tryghed og tillid i hverdagen, samt at alle børn skal opleve sig set og hørt af såvel de og af de andre børn. I børnehuset vil børn, forældre og ansatte, opleve en forskellighed i måden der arbejdes på, for at det enkelte barn eller børnegruppen oplever trivsel og udvikling. Denne forskellighed ser vi, som vigtig del i læringen i forhold til at skabe lærings – og udviklingsmiljøer, hvor alle børn har lige adgang til at være aktive deltagere i de sociale børnefællesskaber.

Naturen og udelivet er på alle måder en væsentlig del af vores hverdag. Vi er er ude meget af dagen, hvor alle læreplanstemaer inddrages. Vi arbejder ud fra Grønne spire og Cittaslow omkring at være i det nære og tage ud i lokalmiljøet, passe på hinanden, naturen, dyrene, samt få en viden om, hvor ting kommer fra og hvad det kan blive til. Vi har højbede, hvor grøntsager og blomster vokser op og vi smager på det der kan spises. Vi kører på tur i nærmiljøet hvor vi bruger vores el-bus og ladcykler. Vi har desuden et tæt samarbejde med den lokale idrætsforening, hvor vi laver Bold og bevægelse i samarbejde med Hesselager boldklub og de andre institutioner i Østerdalen I Hesselager børnehus har vi et stort fokus, på de gode overgange for børnene. Barnet oplever mange overgange i deres liv og det er betydningsfuldt, at de første overgange er trygge og gode. De gode overgange først i livet er med til at skabe grobund for alle de overgange barnet oplever senere i livet.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi ser et børnesyn, der tager barnets perspektiv, vi ønsker at læringsmiljøet afspejler et børneliv hvor de voksne er i øjenhøjde med børnene. Vi ønsker et børnesyn der faciliterer at barnet har en tryk base de kan støtte sig op ad, hvor der er voksne nok til at varetage de opgaver. Vi arbejder med at være foran, ved siden af og bagved barnet for at støtte barnet i dets udvikling. Vi er i børnehøjde og er tilgængelige som voksne. Hesselager børnehus skal være et rart sted at være.

Vi ønsker det gode børneliv,

- Hvor der er plads, tid og ro til at være barn.
- At barnet har en værdi i sig selv.
- At børn har ret til at være barn.
- At børn udvikler sig i forskelligt tempo.
- At barnet ses som aktiv medskabende af egen læring og udvikling i rammer, som vi er ansvarlige for at sætte.
- Vi skaber en dagligdag hvor alle børn har deltagelsesmuligheder og hvor vi er nærværende og betydningsfulde voksne i børnenes hverdag.

Vi lader os inspirere af NEST som er et pædagogisk redskab der er med til at styrke de pædagogiske rammer for alle børn.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen:

Det pædagogiske læringsmiljø, tager afsæt i et genkendeligt miljø, hvor rutiner, tryghed og tillid har en stor betydning for barnets trivsel. Vi arbejder med læringsmiljøer der tager udgangspunkt i barnet/børnegruppens nærmeste udviklingszone og har en rettet hed, mod hvad andre gør samt hvad der er trygt for at kunne styrke trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der planlægges temaer for lege/aktiviteter over 2 x 3 uger, hvor der er vokseninitierede lege/aktiviteter samt et stort fokus på, hvordan barnet/børnene griber dette og hvad de er optaget af og hvordan dette evt. kan inddrages i temaet.

Børnehaven:

Det pædagogiske læringsmiljø, tager afsæt i et genkendeligt miljø, hvor rutiner, tryghed og tillid har en stor betydning for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dagen tager udgangspunkt i en tryk struktur, hvorved børnene har et overblik over dagens forløb. Gennem en vekselvirkning mellem at være i store og mindre børnefællesskaber. oplever det enkelte barn leg og læring, der flyder sammen gennem hele dagen.

Temaerne på lege/aktiviteter planlægges i forløber over 2 x 3 uger, hvor der er vokseninitierede lege/aktiviteter og hvor børnenes egne lege/ideer gribes og inddrages i temaet gennem dagen.

Vi har en stor bevidsthed om at "børn er ikke ens og skal behandles forskelligt, for at behandles ens", hvilket fordre at vores bevidsthed omkring positioneringerne "foran, bagved og ved siden af", har stor betydning for det enkelte barns. Løbende ændrer vi kontekst, justere praksis og skaber udvikling både ud fra de store og små legefællesskaber.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Inden barnet starter i Hesselager børnehus tilbyder vi et hjemmebesøg. Dette er med til at etablere den første kontakt til familien. Barnet kan vise os hvor det bor, husdyr, værelse m.m. Her opstår det første kendskab som er med til at give barnet og familien tryghed når det starter hos os. Vi forventningsafstemmer og snakker med familien om hvad der er godt at vide inden opstart. Vi oplever besøget som givende for både familien og os i børnehuset.

Vuggestuen:

Vi har et stort fokus, på den daglige dialog med forældrene omkring barnets trivsel og læring, samt dialogen om hvordan barnet har det den enkelte dag. Ikke to dage er ens for det enkelte barn.

Endvidere er det vigtigt for os ved hjemmebesøget/opstartssamtalen, at der lægges vægt på det forpligtigende gensidige samarbejde, kun sammen kan vi skabe trivsel, læring, udvikling og dannelse for barnet.

Børnehaven:

Forældre vil opleve en daglige dialog ved aflevering/afhentning, hvor der er plads til small talk samt kort mundtlig info f.eks. omkring dagen der gået. Gennem dette opbygges en dybere relation, hvor der skabes tryghed og forståelse mellem ansatte og forældre, hvor samarbejdet styrkes omkring barnet, som både som det enkelt individ, men også som en del af det større børnefællesskabe.

Endvidere er det vigtigt for os at være oplysende omkring legeaftaler, som forældrene evt. kunne støtte op om, samt gode bøger, spil, legetøj som barnet er optaget af.

Inddrage forældre i højtider og traditionsdage.

Forældrekafe, arbejdsdage, fællesspisning, forældremøde, mv. alt sammen for at skabe samhørighed forældrene imellem, samt skabe et fællesskab hvor også de udsatte familier føler sig trygge og velkommen, og har lyst til at deltage i de fælles arrangementer.

Lave nyhedsbreve, opslag fra hverdagen samt sende billeder fra børnenes hverdag.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet, får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistriksel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling
- Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med
- Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.
- Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe
- Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer

Vi har løbende tværfaglige møder med eksterne samarbejdspartnere som PPR, frem-skudt socialrådgiver, børnetereapeuter, sundhedsplejersker, dagplejen, skole og Familieafdelingen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

I Hesselager Børnehus har vi fokus på overgangen fra børnehave til Forårs SFO. Vi er meget opmærksomme på hvordan vi skaber en god overgang samt et godt miljø for de kommende skolebørn.

Efter sommerferien samler vi de kommende forårs SFO-børn (Maxibørn) 1 gang om ugen.

Vores fokus på Maxierne er at vi arbejder med udvikling af fællesskaber hvor samarbejde, mod, vedholdenhed, nysgerrighed og sociale kompetencer er de bærende elementer.

Vi arbejder med de sociale relationer, samt at skabe en god overgang til forårssfo gennem leg, aktiviteter, rutiner og en genkendelig struktur.

Vi har fokus på:

- At barnet bliver selvhjulpen både fysisk og kognitivt.
- At barnet lytter til hinanden og lære at udsætte egne behov.
- At barnet øver sig på at lytte og agerer efter en fællesbesked.
- At barnet føler sig tryk og klar til nye udfordringer.
- At barnet indgår i de sociale relationer i gruppen.

Vi skaber en god overgang til den kommende arena, ved at vi bruger skolens gymnastiksal, leger i skolegården, er på besøg i SFO'en, hvor vi inviteres til forestillinger, Lucia m.m. Gennem dette oplever barnet en tryk ved at bevæge sig rundt på skolen og er bekendt med dette når de starter i FSFO.

Vi planlægger overgangen til ForårsSFO med de andre børnehuse i Stokkebæk.

Vi tager på besøg på de andre skoler i nærmiljøet hvor der er børn der skal starte.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnehuset ligger i et mindre lokalmiljø, hvor der er traditioner for at styrke sammenholdet og hjælpe hinanden. Dette gør at vi er en aktiv del af lokalmiljøet, hvor vi samarbejder med skole, foreninger, kirken og erhvervslivet i byen. Dette ses for eksempel ved at:

- Vi tager på indkøb hos den lokale købmand.
 - Vi bruger kirken ved højtider samt andre invitationer.
 - Vi hjælper gymnastikforeningen og forældrene til at børnene får mulighed for at deltage på de enkelte lokale hold – her bliver de eksempelvis hentet af trænerne i børnehaven.
 - Vi tager på tur i nærområdet med vores bus og ladcykler.
 - Vi samarbejder med Stokkebæk skolens 8 og 9 klasser som hvert år kommer i praktik.
 - Vi har et samarbejde med Hesselager Sogns borgerforening hvor vi hvert år hjælper med Heks til Sankthans bålet samt andre små tiltag som de inviterer til.
 - Vi arbejder tæt sammen med den lokale boldklub hvor vi blandt andet har været med i projekt bold og bevægelse som DBU har etableret i samarbejde med boldklubben og vores børnehus - her mødes vi blandt andet på boldbanerne sammen med de andre institutioner i området og leger på tværs.
-

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I det fysiske børnemiljø har vi fokus på at fordele os ud i mindre grupper, vi bruger de forskellige rum samt inddrager udeområdet over hele dagen. Det er vigtigt at der skabes rum/plads til de mere fysisk aktive lege inde, gennem en fleksibilitet i rummene og med omtanke for støjniveauet og hvilken betydning det har for de øvrige i huset.

Det psykiske børnemiljø integreres ved, at børnene er på egne stuer/teams eller i mindre grupper. Her oplever børnene en nærhed og tryghed, der skaber grobund for at trives, samt skaber tryghed ift. at turde forskellige ting. De er tæt på en voksen der griber og støtter dem, samt guider dem ud i den store verden. Vi justerer os hele tiden ud fra den børnegruppe vi har nu og her.

Det æstetiske børnemiljø i huset er, hvor det er visuelt synligt, hvilke lege der kan leges i de forskellige områder på stuerne. Rummene er inspirerende og skaber en nysgerrighed ved barnet, samt skaber et miljø, hvor både børn og voksne trives. Dette betyder også af både hygiejniske årsager samt et æstetisk barnesyn at der ikke bruges ude sko indendørs, samt at f.eks. tøj i garderoben, legetøj på stuerne ryddes op og kommer på plads efter brug.

Vi har fokus på kvaliteten af det legetøj der er på stuen/ude, samt et bevidst valg af, hvilket legetøj der er i huset og på den enkelte stue. Dette er også set ud fra et børneperspektiv, hvad er de optaget af og hvilket legetøj der kan understøtte dette. Endvidere tager vi udgangspunkt i "Grønne Spire" samt naturen, ved at så/plante blomster og grøntsager i hegn og bede. således at naturen inddrages i æstetikken.

I Østerdalen anvender vi KIDS som er et anerkendt, forskningsbaseret og danskudviklet redskab til evaluering og udvikling af den pædagogiske kvalitet i daginstitutioner.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

I Hesselager børnehus er vores kerneopgave at skabe en god og tryk hverdag for det enkelte barn. Gennem omsorgsfulde og trykke relationer kan børnene trives og udvikle sig i en hverdag væk fra deres forældre.

Vi tilpasser læringsmiljøet så det styrker og understøtter børns mulighed for at indgå i fællesskaber og for at skabe relationer. De enkelte aktiviteter tilpasses, så børnene befinder sig i zonen for

nærmeste udvikling og opnår følelsen af at mestre og samtidig udvikler engagement og livsduelighed.

De pædagogiske læringsmiljøer tager udgangspunkt i genkendelighed og kendte rutiner i hverdagen, hvor barnet har en tryghed i at undersøge og udforske. Barnet øver og udvikler sig i trygge rammer og vi skaber et miljø hvor barnet deltager i store og små fællesskaber, på lige fod med andre, uanset barnets forudsætninger.

Vi er tæt på det enkelte barn og sammen skaber vi relationen. Relationen er et fundament for at vi kan støtte barnet følelsesmæssigt i at mestre og turde deltage i fællesskaber, udfordre egne kompetencer og deltage.

At personalet kan se og anerkende barnets perspektiver, i samspil med hinanden og barnet føler sig, respekteret og værdsat af både andre børn og voksne i børnehuset.

Det enkelte barn har medindflydelse på hvordan "opgaven" skal løses, samt at opgaver løses forskelligt alt efter barnets evne.

At personalet kan se og anerkende barnets perspektiver, i samspil med hinanden og barnet føler sig, respekteret og værdsat af både andre børn og voksne i børnehuset.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen

Børnenes sociale udvikling spire bedst i små genkendelige børnegrupper, hvor nærværende voksne understøtter børnenes nysgerrighed på hinanden. En nysgerrighed der åbner op for det nonverbale sprog og senere gennem ord og tale. Der skabes en interesse, for den leg eller aktivitet vi er sammen om og gennem dette, skabes også en nysgerrighed på hinanden, hvorved de sociale relationer opbygges.

- Vores hverdag har mange rutinesituationer. Det er med til at give børnene en tryghed i hverdagen.
- Vi tænker over vores positionering, i forhold til barnets behov og er både bagved, ved siden af og foran, for at hjælpe dem i deres sociale kompetencer samt at indgå i et fællesskab.
- Når der opstår fejlfæstninger eller konflikter blandt børnene kan de voksne træde til og hjælpe. De voksne italesætter børnenes egne intentioner, gør opmærksomme på det andet barns følelser, for at lære dem at aflæse hinanden, sætte sig i hinandens sted og udvikle empati.

Børnehaven:

I vores børnehus er målet, at alle børn skal føle sig, som en del af fællesskabet, samt have den opfattelse at de hører til i en mindre og større børnegruppe. Hverdagens lege og tiltag tilrettelægges af voksne, der er tæt på det enkelte barn/børnegruppen, derved er der et stort fokus, på børnenes sociale kompetence, samt hvad der er næste skridt ift. nærmeste udviklingszone.

- Vores hverdag har mange rutinesituationer. Det giver børnene en tryghed i hverdagen, og samtidig giver det en mulighed for at hjælpe andre.
- Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns lyst til deltagelse i leg og fællesskab, samt styrker barnets tillid og tryghed gennem mindre fællesskaber, hvorefter fællesskabet udvides.
- Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene kan udvikle sig i legen, samt skaber plads til, at de kan udvikle sig igennem legen, hvor de lærer at indgå kompromiser, forhandlinger og løse konflikter.
- Vi laver ugentlige aktivitetsplaner: Ud fra temaer fra den styrkede læreplan - planlægger og gennemfører aktiviteter i og udenfor huset. Dette er med til at understøtte det enkelte barns sociale udvikling gennem samspil og deltagelsesmuligheder med andre, hvor forskellighed ses som en styrke til at udvikle nye relationer.
- Vi arbejder på alle vores udenomsarealer med små og store børnefællesskaber og læringsgrupper. Nye lege opstår og det giver en tryghed for det enkelte barn at det kender miljøet hvilket i det sociale samspil med hinanden.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Vuggestuen

- At børnene oplever en nærværende og oprigtig voksen i rutinesituationer, pusles, spise, aflevering, putte m.m. hvor dialog, samtale (verbal/nonverbal) sikres ift. barn voksen.
- At der er fokus på daglig sang og musik samt nærværende voksen der hjælper med at sætte ord på, hvad der sker, benævner navnet på legetøjet, farver på klodser m.m.
- At vi har fokus på den nonverbale kommunikation.
- Vi deltager i børnenes lege så vi kan støtte og udvide sproget.

Børnehaven

- Vi har et bevidst fokus på de børn som har svært ved at indgå i leg og fællesskaber, og som derfor ikke har de samme forudsætninger for at bruge sproget i fællesskaberne.
- Vi deltager i børnenes lege, så vi kan støtte og udvide sproget samt kommunikationen i samspillet
- Vi læser dagligt blandt andet ifm. Middagsmaden, her skabes der mulighed for fælles opmærksomhed på at lytte, samt at kunne tale om historien bagefter, hvor det enkelte barn har mulighed for at udtrykke sig.

- Vi er opmærksomme på at vi skaber et læringsmiljø hvor børnene, møder alle sprogets nuancer, rim og remser, sang, musik og rytmer, et varieret/ uddybende sprogbrug i interaktioner med voksne.
- At kvaliteten i samspil og interaktion, er positiv, glædesfyldt, og guidningerne er tilpasset barnets niveau og nærmeste udviklingszone for barnets sproglig udvikling.
- At budskaber/sprog uddybes med visuelle anvisninger eller levende fortællinger.
- Vi fungerer som en Biblioteks børnehave - en børnehave med særlig opmærksomhed på børnelitteratur, sprogstimulering og læselyst. En slags væksthuse for læseglæde. I en Biblioteks børnehave der er et bibliotek, som børnene kan gå på opdagelse i og som de lærer at passe godt på. Bøgerne er udgangspunkt for dialogisk højtlesning og der knyttes en række aktiviteter til hverdagen med bøger, f.eks. anbefaler børnene gode bøger til hinanden. Forældrene har hver dag mulighed for at låne bøger med hjem – lige som det fungerer på et almindeligt bibliotek.
- Alle medarbejder er i gang med at tage alle moduler i Sprogklar, hvilket er med til at gøre medarbejderne endnu mere kompetente i at bruge sproget. Vi er med til at skabe et samfund hvor alle døre står åbne uanset barnets sociale, sproglige eller etniske baggrund.
- Vi vil gerne være med til at sikre, at alle børn tilegner sig et godt modersmål og et godt dansk, inden de starter i skole.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

- **Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?**

Vuggestuen

- I vores hus skaber vi miljøer, hvor barnet kan styrke og udfordre sine grov og finmotoriske udvikling samt anvende deres sanser.
- Der er mange muligheder for motoriske udfoldelser både inde og på legepladsen samt i vores nærmiljø. Legepladsen er anlagt i forskellige niveauer og med forskelligt underlag, der styrker og udfordrer motorik og balance.
- Vi styrker barnets primære sanser, da det lille barn erfarer og sanser verden gennem kroppen. Vi vugger/gynger, tumler og snurrer, vi kigger, dufter og smager, vi lytter, spejler, imiterer barnets lyde og mimik.

Børnehaven

- Vi har gode udenomsarealer – skole, gymnastiksal boldbane, hegn, nærmiljø der understøtter et godt læringsmiljø for kropslig udfoldelse.
- Ud fra “aktive børn”, skal vi udnytte den database en krop har for læring ift. sansninger og bevægelse. At læring hæfter sig bedre, når hele kroppen anvendes i legen/aktiviteten.
- Vi har faste aktiviteter på dagsprogrammet, hvor man er i bevægelse og i ro. Her bruger vi blandt andet “pulsen op” og fredagsløb som kan være en fælles bevægelsesaktivitet, eller foregå i mindre grupper.
- Vi har fokus på at aktiviteterne skal være sjove og give deltagelsesmulighed for alle.
- Sanserne skal være en fastforankret del af barnets hverdag. Vi tænker i at stimulerer barnet ud fra alle sanserne. Både de primære og sekundære sanser. Samtidig med at der arbejdes med fin og grovmotoriske aktiviteter.
- Vi styrker børnenes kendskab til deres krop, ved at de dagligt mærker både, når kroppen er i høj puls og når den er afslappet. F.eks. holder vi siesta hver dag som er med til at give ro til krop og sjæl. Det har mange af børnene brug for at øve sig i.
- Vi forsøger at skabe en hverdag, med fokus på sanser og fysisk aktivitet, samt hjælp til selvhjælp.
- Vores hus er indrettet så børnene udfordres motorisk, sanseligt f.eks. trappe, høje stole, siesta m.m. Der skal være fokus på at der i huset er legemiljøer til fysisk aktivitet, ro og fordøjelse, sansning og udfordringer.
- Vi mødes til bold og bevægelse med andre daginstitutioner fra nærområdet på den lokale boldplads, hvor vi sammen skaber rum for bevægelse, leg og det at have det sjovt.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspejlet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestuen/ Børnehaven:

- Vi skaber et inspirerende læringsrum, som gør det indbydende at lege og opholde sig i naturen. Personalet gør det tilgængeligt, så barnet kan udforske naturfænomener, årstider, små og store dyrs fauna og forskellige naturtyper. (skov, strand, vandløb, osv.)
- Vi skaber en udekultur der opfordrer barnet til at glædes over naturens oplevelser og at barnet får en naturlig tilgang til udelivet.
- Vi er certificeret "Grønne Spire"

I vores hus vil børn, medarbejdere og forældre opleve at:

- Vi arbejder med bæredygtighed, affaldssortering, skraldeuge – bevidsthed om hvad det gør ved miljøet.
- Genbrugsmaterialer – genanvendelse af forskellige materialer/ting/regnvand.
- Vi griber børnenes undring og nysgerrighed, som undersøges og arbejdes videre med.
- Vi er ude hver dag, hvor det også er helt naturligt at udforske vandpytter og sanse, hvad der sker med tøjet m.m.

- Der bygges og konstrueres, leges og fordybes, sanses og undersøges, bevægelsen udfordres/styrkes.
- Vi laver Insekthotel, hvor kryb og kravl undersøges og bringes til hotel.
- Vi har frugtbuske, som starter med en blomst – vi snakker om denne proces og børnene får udvidet deres viden.
- Naturen og udelivet giver mulighed for vild og farlig leg, samt ro og fordybelsesmulighed i legene/aktiviteterne. Den giver mulighed for store og små læringsgrupper, igennem gentagelser, udfordringer, variation, oplevelser og en oplevelse af kroppens muligheder og begrænsninger.
- Børnene bliver inddraget i bålbygning, de skal dufte suppe der buldrer i gryden De skal smage og sanse de urter vi planter i højbedene. De skal mærke det sus i maven det giver når man er kravlet højt op i træet, eller har overvundet sig selv i at kravle op ad en stejl bakke. Grine sammen når vi slår kolbøtter ned ad bakken. Udelivet giver et væld af muligheder

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5-årsalderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestuen/ Børnehaven:

- Vi laver læringsmiljøer inden for kunstformer som er med til at, give barnet lyst til at afprøve, udforske, og eksperimentere med alle kunstformer som f.eks. maleri, musik, og litteratur.
- Vi fejrer traditioner, højtider og fødselsdage i børnehuset. Vi besøger fx kirken ved juletid og klipper kyllinger og maler æg til påske. Vi inviterer forældrene til sommer- og julefest samt får vi besøg af bedsteforældrene.
- ÆSTETIK – et rart miljø, samt et hus hvor man føler sig velkommen også i sit udtryk. Vi værdsætter og ophænger børnenes kunstneriske udfoldelser i huset.
- Vi deltager i kommunes forskellige kulturelle arrangementer - teater, se film i biografen, Lucia på skolen m.m.
- At børn tør udtrykke sig igennem leg og fantasi. At vi lærer dem at dannelse er at indgå i end større verden, de ikke kender endnu.
- At børnene mærker stemning, sansning i hverdagen og dette skaber/styrker deres nysgerrighed på at udtrykke sig kreativt, kropsligt, billedligt m.m. Børnehus biblioteket, med et forpligtigende samarbejde.
- Vi laver sang og musik, hvor børnene introduceres for flere forskellige typer af musik.
- Vi har et forældrehusråd som sammen med alle medarbejdere er med til at skabe et godt miljø i huset som alle forældre og børn ønsker at være en del af. Vi laver arbejdsdag, forældrekaffe, fastelavn og andre traditioner som er med til at skabe et godt socialt i og uden for børnehuset.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Dokumentationen skal være systematisk og foretages løbende i forbindelse med de læringsforløb der planlægges.

Personalet skal i fællesskab vælge hvilken form og hvordan det giver mening for Hesselager børnehushuset at dokumentere.

At de planlagte læringsforløb, kan være sideløbende og at evalueringen strækkes over en længere periode, eksempelvis et forløb omkring Natur, udeliv og science, hvor perioden er fra marts til september. Samtidig kan der planlægges et andet forløb som foregår indendørs og måske kun strækker sig over to måneder eller et tredje som kun vare en uge. (se skema øverst)

- Evalueringen skal være let tilgængelig og skal kunne laves løbende. Det kan struktureres ved at det er et fast punkt på stuemøderne og personalemøder.
- Dokumentationen skal være systematisk og foretages løbende i forbindelse med de læringsforløb der planlægges.

Gennem systematik og et fælles ansvar i at **det skal vi**.

- Ved at der sættes et mål ved de tiltag der iværksættes.
- Ved at der er tid til det på p-møder og stuemøder.

- At der bruges let genkendelige model, som alle kan arbejde ud fra, hvor der er aftalt konkret dato for del- eller hel evaluering.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

Dette sker via skriftlig og mundtlig orientering til forældrene løbende, samt via Aula med foto og tekst, det der hænges op i huset, er også dokumentation

Aktivitetsplaner laves og der laves et mål med, hvad vi ønsker at opnå gennem dette. Endvidere beskrives der overfor forælderen, hvorfor vi arbejder med emnet samt, hvordan de lege/aktiviteter understøtter læreplanen.

At vi bruger Aula evt. Facebook til at understøtte vores dokumentation for husets brugere og nærmiljøet.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

Fremgår af "Tilsyn - Evaluerings- og udviklingsplan".

Personalet skal i fællesskab vælge hvilken form og hvordan det giver mening for Hesselager børnehus at dokumentere.

Forslag til dokumentationsformer:

Praksisfortællinger

Foto

Observationer

Videoptagelser

Screeninger

Relations skemaer

Børneinterview

Tegninger

Kreative produktioner. (ting som børnene har lavet)

KIDS materiale
